

Sporazum
o mednarodnem programu za ohranjanje delfinov

PREAMBULA

POGODBENICE TEGA SPORAZUMA,

ZAVEDAJOČ SE, da imajo v skladu z ustreznimi določbami mednarodnega prava, kot se odražajo v Konvenciji Združenih narodov o pomorskem pravu (UNCLOS) iz leta 1982, vse države dolžnost, da sprejmejo ali sodelujejo z drugimi državami pri sprejetju takšnih ukrepov, ki so morda potrebni za ohranjanje in upravljanje živih morskih virov;

GLEDE NA načela, vsebovana v Deklaraciji o okolju in razvoju iz Ria iz leta 1992, in glede na željo izvajati načela in standarde iz Kodeksa odgovornega ribištva, sprejetega na Konferenci FAO leta 1995;

POUDARJAJOČ politično voljo mednarodne skupnosti prispevati k večji učinkovitosti ribiških ohranjevalnih in upravljalških ukrepov s Sporazumom o spodbujanju upoštevanja mednarodnih ribiških ohranjevalnih in upravljalških ukrepov s strani ribiških plovil na odprtem morju, sprejetem na Konferenci FAO leta 1993;

OB UPOŠTEVANJU, da je bil na 50. generalna skupščina Združenih narodov, na podlagi resolucije A/RES/50/24, sprejet Sporazum za izvajanje določb Konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982 v zvezi z ohranjanjem in upravljanjem čezmorskih staležev in izrazito selivskih staležev rib („Sporazum Združenih narodov o čezmorskih in izrazito selivskih staležih rib“);

POTRJUJOČ obveznosti iz Sporazuma iz La Jolle iz leta 1992 in iz Panamske deklaracije iz leta 1995;

POUDARJAJOČ cilje odprave smrtnosti delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico v vzhodnem Tihem oceanu in iskanja ekološko neškodljivih načinov ribolova velikega rumenoplavutega tuna, ki ne bodo povezani z delfini;

UPOŠTEVAJOČ pomembnost ribolova tunov kot vira hrane in prihodka za prebivalstvo pogodbenic in da morajo ohranjevalni in upravljalški ukrepi upoštevati te potrebe in upoštevati gospodarske in socialne vplive teh ukrepov;

SPOZNAVAJOČ, da se je naključna smrtnost delfinov znatno znižala s Sporazumom iz La Jolle;

OB PREPRIČANJU, da znanstveni dokazi kažejo, da tehnika ribolova tunov v povezavi z delfini, v skladu s predpisi in postopki, sprejetimi s Sporazumom iz La Jolle in izraženimi v Panamski deklaraciji, zagotavlja učinkovit način varstva delfinov in razumno rabo virov tunov v vzhodnem Tihem oceanu;

POTRJUJOČ, da večstransko sodelovanje predstavlja najučinkovitejši način za doseganje ciljev ohranjanja in trajnostne rabe živih morskih virov;

PREDANE zagotavljanju trajnosti staležev tunov v vzhodnem Tihem oceanu in postopnemu zniževanju naključne smrtnosti delfinov pri ribolovu tunov v vzhodnem Tihem oceanu do števila blizu ničli; preprečevanju, zniževanju in minimaliziranju naključnega ulova in zavrženja nedoraslih tunov in naključnega ulova neciljnih vrst, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu;

SO SE DOGOVORILE:

Člen I

Opredelitve pojmov

Za namene tega sporazuma veljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „Tun“ pomeni vrsto iz podreda *Scombroidei* (Klawe, 1980), razen rodu *Scomber*.
2. „Delfin“ pomeni vrsto družine *Delphinidae* v zvezi z ribolovom rumenoplavutega tuna na območju iz Sporazuma.
3. „Plovilo“ pomeni plovilo, ki lovi tune z zaporno plavarico.
4. „Pogodbenice“ pomeni države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki so privolile v to, da je ta sporazum zanje zavezujoč, in za katere sporazum velja.
5. „Regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje“ pomeni regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, na katero so njene države članice prenesle pristojnost glede zadev, ki jih ureja ta sporazum, vključno s pristojnostjo za sprejem odločitev v zvezi s temi zadevami, ki so za njene države članice zavezujoče.
6. „IATTC“ pomeni Medameriško komisijo za tuna v tropih.
7. „Sporazum iz La Jolle“ pomeni listino, ki je bila sprejeta na medvladnem zasedanju junija 1992.
8. „Mednarodni program za ohranjanje delfinov“ pomeni mednarodni program, sprejet v skladu s tem sporazumom, ki temelji na Sporazumu iz La Jolle, kot je bil oblikovan, prirejen in razširjen v skladu s Panamsko deklaracijo.
9. „Opazovalni program na krovu“ pomeni program, določen v Prilogi II.
10. „Panamska deklaracija“ pomeni deklaracijo, podpisano v Panami, Republiki Panami 4. oktobra 1995.

11. „Direktor“ pomeni preiskovalnega direktorja IATTC.

Člen II

Cilji

Cilji tega sporazuma so:

1. postopno zmanjšanje naključne smrtnosti delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma do števila blizu ničli, z določitvijo letnih zgornjih meja;
2. iskanje ekološko neškodljivih načinov ribolova velikega rumenoplavutega tuna, ki ne bodo povezani z delfini, s ciljem odprave smrtnosti delfinov v tem ribolovu; in
3. zagotovitev dolgoročne trajnosti staležev tunov na območju iz Sporazuma, kakor tudi morskih virov, povezanih s tem ribolovom, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu, med drugim s posebnim poudarkom na preprečevanju, zmanjševanju in minimaliziranju prilova ter zavrženja nedoraslih tunov in neciljnih vrst.

Člen III

Območje uporabe tega sporazuma

Območje uporabe tega sporazuma („območje iz Sporazuma“) je opredeljeno v Prilogi I.

Člen IV

Splošni ukrepi

Pogodbenice v okviru IATTC:

1. Sprejmejo ukrepe za zagotovitev ohranjanja ekosistemov kakor tudi ohranjevalne in upravljalske ukrepe za zagotovitev dolgoročne trajnosti staležev tunov in drugih staležev živih morskih virov, povezanih z ribolovom tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma, ki temelji na najboljših razpoložljivih znanstvenih

dokazih, ter uporabljajo previdnostni pristop v skladu z ustreznimi določbami iz Kodeksa odgovornega ribištva FAO in Sporazuma Združenih narodov o čezconskih staležih in izrazito selivskih staležih rib. Ti ukrepi so zasnovani za ohranjanje ali obnavljanje biomase staležev lovljenih rib na ravni, ki lahko daje največji trajnostni pridelek, ali nad njo, in imajo cilj ohranjati ali obnavljati biomaso z njimi povezanih staležev na ravni, ki lahko daje največji trajnostni pridelek, ali nad njo; in

2. V skladu s svojimi zmožnostmi sprejmejo ukrepe za oceno ulova in prilovov nedoraslih rumenoplavutih tunov in drugih staležev živih morskih virov pri ribolovu na tune z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma in med drugim v skladu s členom VI sprejmejo ukrepe za preprečevanje, zmanjševanje in minimaliziranje prilova nedoraslih rumenoplavutih tunov in neciljnih vrst, da se zagotovi dolgoročna trajnost vseh teh vrst, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu.

Člen V

Mednarodni program za ohranjanje delfinov

Na podlagi Mednarodnega programa za ohranjanje delfinov in ob upoštevanju ciljev tega sporazuma pogodbenice med drugim:

1. Omejijo skupno število naključnih smrti delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma na največ pet tisoč letno s sprejetjem in izvajanjem ustreznih ukrepov, ki vključujejo:
  - (a) vzpostavitev sistema, ki zagotavlja spodbude za kapitane plovil, da še naprej znižujejo naključno smrtnost delfinov, s ciljem ukiniti smrtnost delfinov v tem ribolovu;
  - (b) uvedbo sistema tehničnega usposabljanja in certificiranja v okviru IATTC za kapitane in posadke ribiških plovil v zvezi z ribiškim orodjem in njegovo uporabo ter v zvezi s tehnikami reševanja in varovanja delfinov;
  - (c) pospeševanje in podporo raziskav v okviru IATTC za izboljšanje orodja, opreme in ribolovnih tehnik, vključno s tistimi, ki se uporabljajo pri ribolovu tunov v povezavi z delfini;

- (d) vzpostavitev nepristranskega sistema za dodelitev zgornjih meja smrtnosti delfinov (ZMSD) ob upoštevanju letnih omejitev smrtnosti delfinov, v skladu s Priloga III in IV;
- (e) zahtevanje od svojih zadevnih plovil, ki jim je bila dodeljena ZMSD ali ki drugače delujejo na območju iz Sporazuma, da izpolnjujejo operativne zahteve, določene v Prilogi VIII;
- (f) vzpostavitev sistema za sledenje in preverjanje ulovljenih tunov z ali brez smrtnosti ali resnih poškodb delfinov, na podlagi sestavin iz Priloge IX;
- (g) pravočasno izmenjavo vseh znanstveno-raziskovalnih podatkov, ki jih pogodbenice zberejo na podlagi tega sporazuma; in
- (h) opravljanje raziskav za iskanje ekološko neškodljivih načinov ribolova velikih rumenoplavutih tunov, ki ne bodo povezani z delfini;

2. V skladu s Prilogo III določijo staležne letne omejitve smrtnosti delfinov ter pregledajo in ocenijo učinke teh omejitev; in
3. Na srečanju pogodbenic ponovno pregledajo ukrepe.

Člen VI

Trajnost živih morskih virov

Na podlagi člena IV se pogodbenice zavežejo, da bodo v okviru IATTC razvijale in izvajale ukrepe za zagotavljanje dolgoročne trajnosti živih morskih virov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu. V ta namen pogodbenice med drugim:

1. Razvijejo in izvajajo program za ocenjevanje, spremljanje in zmanjševanje prilovov nedoraslih tunov in neciljnih vrst na območju iz Sporazuma;
2. V največji možni meri razvijejo in zahtevajo uporabo selektivnega, okolju neškodljivega ter rentabilnega ribiškega orodja in tehnike;
3. Od svojih plovil, ki delujejo na območju iz Sporazuma, zahtevajo, da po naključju ujete morske želve in druge ogrožene vrste v največji možni meri spustijo žive; in

4. Od IATTC zahtevajo, da začne s poizvedovanjem, da se oceni, ali ribolovne zmogljivosti plovil, ki ribarijo na območju iz Sporazuma, ogrožajo trajnost staležev tunov in drugih živih morskih virov, povezanih z ribištvom, in če je temu tako, proučijo možne ukrepe in priporočijo njihovo sprejetje, kadar je to ustrezno.

Člen VII

Izvajanje na nacionalni ravni

Vsaka pogodbenica v skladu s svojo zakonodajo in postopki sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev izvajanja in upoštevanja tega sporazuma, vključno s sprejetjem ustreznih zakonov in drugih predpisov, kjer je ustrezno.

Člen VIII

Zasedanje pogodbenic

1. Pogodbenice periodično zasedajo zaradi obravnavanja zadev v zvezi z izvajanjem tega sporazuma in sprejmejo zadevne odločitve.
2. Redno zasedanje pogodbenic poteka vsaj enkrat letno, po možnosti skupaj z zasedanjem IATTC.
3. Pogodbenice imajo lahko po potrebi tudi izredna zasedanja
(a) Ta zasedanja se skličejo na zahtevo katere koli pogodbenice, če takšno zahtevo podpre večina pogodbenic.
4. Zasedanje pogodbenic se izvede, kadar so sklepčne. Sklepčnost je dosežena, ko je prisotna večina pogodbenic. To pravilo se uporablja tudi za zasedanja pomožnih organov, ustanovljenih na podlagi tega sporazum(a)
5. Zasedanja potekajo v španščini in angleščini, dokumenti o zasedanju pogodbenic se pripravijo v obeh navedenih jezikih.

Člen IX

Odločanje

Vse odločitve pogodbenic, sprejete na zasedanjih, sklicanih na podlagi člena VIII, se sprejmejo soglasno.

Člen X

Znanstveno svetovalni odbor

Naloge znanstveno svetovalnega odbora, ustanovljenega na podlagi Sporazuma iz La Jolle, so določene v Prilogi V. Znanstveni svetovalni odbor se sestavi in deluje v skladu z določbami iz Priloge V.

Člen XI

Nacionalni znanstveni svetovalni odbori

1. Vsaka pogodbenica v skladu s svojo zakonodajo in postopki ustanovi nacionalni znanstveno svetovalni odbor (NATSAC) usposobljenih strokovnjakov iz javnega in zasebnega sektorja, ki delujejo posamezno, ter iz nevladnih organizacij, med drugim vključno z usposobljenimi znanstveniki.
2. Naloge NATSAC so med drugim določene v Prilogi VI.
3. Pogodbenice zagotovijo, da NATSAC sodelujejo na rednih in pravočasnih zasedanjih pri pregledu podatkov in stanja staležev ter izmenjavi nasvetov za doseganje ciljev iz tega sporazum(a). Takšna zasedanja potekajo vsaj enkrat na leto skupaj z rednim zasedanjem pogodbenic.

Člen XII

Mednarodna komisija za preverjanje

Naloge Mednarodne komisije za preverjanje (IRP), ustanovljene na podlagi Sporazuma iz La Jolle, so določene v Prilogi VII. IRP se sestavi in deluje v skladu z določbami iz Priloge VII.

Člen XIII

Opazovalni program na krovu

Opazovalni program na krovu, ustanovljen na podlagi Sporazuma iz La Jolle, se izvaja v skladu s Prilogo II.

Člen XIV

Vloga IATTC

Ker se predvideva, da bo imela IATTC integralno vlogo pri usklajevanju izvajanja tega sporazuma, pogodbenice med

drugim IATTC zaprosijo, da jim zagotovi tajniško podporo in opravi druge take naloge, ki so določene v tem sporazumu ali so dogovorjene na podlagi tega sporazum(a)

Člen XV

Financiranje

Pogodbenice prispevajo za stroške, ki so potrebni za doseg ciljev iz tega sporazuma, z uvedbo in pobiranjem ladijskih pristojbin, višino katerih določijo pogodbenice, brez poseganja v druge prostovoljne finančne prispevke.

Člen XVI

Upoštevanje ukrepov

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da plovila pod njeno jurisdikcijo učinkovito izvajajo ukrepe, določene v tem sporazumu ali sprejete na njegovi podlagi. Vsaka pogodbenica zlasti zagotovi, med drugim z letnim certifikacijskim in inšpekcijskim programom, da plovila pod njeno jurisdikcijo izpolnjujejo:

- (a) operativne zahteve, določene v Prilogi VIII; in
- (b) zahteve opazovanja na krovu, določene v Prilogi II.

2. V primeru kršitev bo vsaka pogodbenica, ob upoštevanju priporočil IRP, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, uporabila kazni, ki so dovolj stroge, da učinkovito zagotavljajo izpolnjevanje določb iz tega sporazuma in ukrepov, sprejetih na njegovi podlagi, ter da kršiteljem odvzamejo ugodnosti, ki izhajajo iz njihovih nezakonitih dejanj. Takšne kazni pri večjih prekrških vključujejo zavrnitev, začasni odvzem ali odvzem dovoljenja za ribolov.

3. Pogodbenice določijo spodbude za kapitane in posadke plovil, z namenom okrepitve skladnosti s tem sporazumom in njegovimi cilji.

4. Pogodbenice bodo sprejele skupne ukrepe za zagotovitev skladnosti s tem sporazumom, na podlagi odločitev, ki so bile sprejete po Sporazumu iz La Jolle.

5. Vsaka pogodbenica takoj obvesti IRP o ukrepih za uveljavitev, ki jih je sprejela na podlagi tega sporazuma in njihovih rezultatih.

Člen XVII

Preglednost

1. Pogodbenice spodbujajo preglednost pri izvajanju tega sporazuma, vključno z udeležbo javnosti, kjer je ustrezno.

2. Predstavniki medvladnih organizacij in predstavniki nevladnih organizacij, ki jih zadevajo vprašanja, pomembna za izvajanje tega sporazuma, bodo imeli možnost udeleževati se zasedanj pogodbenic, sklicanih po členu VIII, kot opazovalci ali na drug način, kot je ustrezno, v skladu s smernicami in merili, določenimi v Prilogi X. Takšne medvladne in nevladne organizacije imajo pravočasni dostop do pomembnih podatkov, ob upoštevanju postopkovnih pravil o dostopu do tovrstnih podatkov, ki jih sprejmejo pogodbenice.

Člen XVIII

Zaupnost

1. Na zasedanju pogodbenic se sprejmejo pravila o zaupnosti za vse organe, ki imajo dostop do podatkov na podlagi tega sporazuma.

2. Ne glede na katero koli pravilo o zaupnosti, ki se lahko sprejme v skladu z zgornjim odstavkom 1, lahko vse osebe z dostopom do takšnih zaupnih podatkov takšne podatke razkrijejo v zvezi s pravnimi ali upravnimi postopki, če to zahteva pristojni organ zadevne pogodbenice.

Člen XIX

Sodelovanje z drugimi organizacijami ali ureditvami

Pogodbenice sodelujejo s podregionalnimi, regionalnimi in globalnimi ribiškimi ohranjevalnimi in upravljalnimi organizacijami ter ureditvami s ciljem spodbujanja izpolnjevanja ciljev iz tega sporazuma.

Člen XX

Reševanje sporov

1. Pogodbenice med seboj sodelujejo, da preprečijo spore. Vsaka pogodbenica se lahko posvetuje z eno ali več drugimi pogodbenicami glede katerega koli spora v zvezi z razlago ali uporabo določb iz tega sporazuma, da se poišče za vse zadovoljiva rešitev v najkrajšem možnem času.

2. Če se spor s tovrstnim posvetovanjem ne reši v razumnem času, se zadevne pogodbenice čim prej med seboj posvetujejo, da spor rešijo na kateri koli miren način, za katerega se odločijo v skladu z mednarodnim pravom.

Člen XXI

Pravice držav

Nobena določba iz tega sporazuma se ne sme razlagati tako, da bi ogrožala ali posegala v suverenost, suverene pravice ali jurisdikcijo, ki jih ima katera koli država v skladu z mednarodnim pravom, kakor tudi ne v njeno stališče ali poglede na zadeve v zvezi s pomorskim pravom.

Člen XXII

Nepogodbenice

1. Pogodbenice spodbujajo vse države in regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje iz člena XXIV tega sporazuma, ki niso pogodbenice tega sporazuma, da to postanejo ali da sprejmejo zakone in druge predpise v skladu s tem sporazumom.

2. Pogodbenice v skladu s tem sporazumom in mednarodnim pravom sodelujejo pri odvracanju plovil, ki plujejo pod zastavami držav, ki niso pogodbenice, od opravljanja dejavnosti, ki ogrožajo učinkovitost tega sporazuma. V ta namen pogodbenice med drugim opozorijo nepogodbenice o teh dejavnostih, ki jih opravljajo njihova plovila.

3. Pogodbenice si bodisi neposredno ali preko direktorja med seboj izmenjujejo podatke glede dejavnosti plovil, ki plujejo pod zastavami nepogodbenic, ki ogrožajo učinkovitost tega sporazuma.

Člen XXIII

Priloge

Priloge so sestavni del tega sporazuma in sklicevanje na ta sporazum vključuje sklicevanje na njegove priloge, razen, če je izrecno drugače določeno.

Člen XXIV

Podpis

Ta sporazum lahko podpišejo v Washingtonu od 21. maja 1998 do 14. maja 1999 države, katerih obalne črte mejijo na

območje iz Sporazuma, in države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki so članice IATTC ali katerih plovila lovijo tune na območju iz Sporazuma, medtem ko je Sporazum na voljo za podpis.

Člen XXV

Ratifikacija, sprejetje ali odobritev

Podpisnice ta sporazum ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo v skladu s svojo nacionalno zakonodajo in postopki.

Člen XXVI

Pristop

K temu sporazumu lahko še vedno pristopi katera koli država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, ki izpolnjuje zahteve člena XXIV, ali je na podlagi odločitve pogodbenic kako drugače povabljen, da pristopi k Sporazumu.

Člen XXVII

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum začne veljati, ko se deponira četrta listina o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu pri depozitarju.

2. Po datumu iz odstavka 1, za vsako državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki izpolnjuje zahteve iz člena XXVI, začne Sporazum veljati po deponiranju njene listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

Člen XXVIII

Pridržki

Pridržki k temu sporazumu niso dopustni.

Člen XXIX

Začasna uporaba

1. Ta sporazum se začasno uporablja za državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki privoli v njegovo začasno uporabo tako, da o tem pisno obvesti depozitarja. Takšna začasna uporaba začne veljati od dneva prejema obvestila.

2. Začasna uporaba za državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje preneha, ko za to državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje začne veljati ta sporazum ali ko ta država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje depozitarja pisno obvesti, da ima namen prenehati z začasno uporabo.

Člen XXX

Spremembe

1. Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembo tega sporazuma tako, da depozitarju predloži besedilo predlagane spremembe vsaj šestdeset dni pred zasedanjem pogodbenic. Depozitar posreduje en izvod tega besedila vsem drugim pogodbenicam.

2. Spremembe k temu sporazumu, sprejete s soglasjem na zasedanju pogodbenic, začnejo veljati na dan, ko so vse pogodbenice deponirale listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi pri depozitarju.

3. Priloge k temu sporazumu se lahko soglasno spremenijo na katerem koli zasedanju pogodbenic, razen če se

pogodbenice ne dogovorijo drugače. Spremembe priloge začnejo veljati za vse pogodbenice po njihovem sprejetju, razen če ni drugače dogovorjeno.

Člen XXXI

Odstop

Vsaka pogodbenica lahko odstopi kadar koli po preteku dvanajstih mesecev od dneva, ko je ta sporazum začel veljati za posamezno pogodbenico, tako da o odstopu pisno obvesti depozitarja. Depozitar o odstopu obvesti druge pogodbenice v 30 dneh od prejema takšnega obvestila. Odstop začne veljati šest mesecev od dneva prejema takšnega obvestila.

Člen XXXII

Depozitar

Izvirna besedila tega sporazuma se deponirajo pri vladi Združenih držav Amerike, ki pošlje njihove overjene izvode njegovim podpisnicam in pogodbenicam ter Generalnemu sekretarju Združenih narodov v evidenco in objavo, v skladu s členom 102 Listine Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani pooblaščenici, na podlagi ustreznega pooblastila svojih vlad, podpisali ta sporazum.

V Washingtonu, D.C., enaindvajsetega maja 1998, v angleškem in španskem jeziku, pri čemer sta obe besedili enako verodostojni.

PRILOGA I

OBMOČJE IZ SPORAZUMA

Območje iz Sporazuma obsega območje Tihega oceana, ki ga omejuje obalna črta Severne, Srednje in Južne Amerike ter naslednje črte:

- (a) severni vzporednik 40° od obale Severne Amerike tam, kjer seka zahodni poldnevnik 150° ;
  - (b) zahodni poldnevnik 150° do tam, kjer seka južni vzporednik 40° ;
  - (c) in južni vzporednik 40° do tam, kjer seka obalo Južne Amerike.
-

PRILOGA II

OPAZOVALNI PROGRAM NA KROVU

1. Pogodbenice izvajajo opazovalni program na krovu v skladu z določbami iz te priloge. Kot sestavni del tega programa lahko vsaka pogodbenica izvaja tudi svoj nacionalni opazovalni program v skladu z določbami iz te priloge.
2. Vsaka pogodbenica zahteva od svojih plovil z nosilnostjo nad 363 ton (400 ameriških ton) in ki delujejo na območju iz Sporazuma, da imajo med vsakim ribolovnim potovanjem na območju iz Sporazuma na krovu opazovalca. Vsaj 50 odstotkov opazovalcev na plovilih vsake pogodbenice, je IATTC opazovalcev; preostali so lahko iz nacionalnega opazovalnega programa pogodbenice na podlagi meril iz te priloge ter drugih meril, ki se določijo na zasedanju pogodbenic.
3. Vsi opazovalci morajo:
  - (a) zaključiti tehnično usposabljanje, ki ga zahtevajo smernice, ki jih določijo pogodbenice;
  - (b) biti državljani ene od pogodbenic ali člani znanstvenega osebja IATTC;
  - (c) biti sposobni opravljati naloge, določene v odstavku 4 te priloge; in
  - (d) biti vključeni na seznam opazovalcev, ki ga vodi IATTC, ali če so del nacionalnega opazovalnega programa, pogodbenica, ki vodi takšen program.
4. Naloge opazovalcev so med drugim:
  - (a) zbiranje vseh ustreznih podatkov o ribolovnih delovanjih plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, ki so potrebni za izvajanje tega sporazuma;
  - (b) kapitanu plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, dati na voljo vse ukrepe, ki so jih sprejele pogodbenice na podlagi tega sporazuma;
  - (c) kapitanu plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, dati na voljo podatke o smrtnosti delfinov za to plovilo;
  - (d) pripravljati poročila o podatkih, zbranih v skladu s tem odstavkom, in omogočiti kapitanu plovila, da v tovrstna poročila vključi vse podatke, ki se kapitanu zdijo pomembni;
  - (e) izročiti takšna poročila direktorju ali ustreznemu nacionalnemu programu za uporabo v skladu z odstavkom 1 Priloge VII k temu sporazumu; in
  - (f) opravljati druge naloge, o katerih se dogovorijo pogodbenice.
5. Opazovalci:
  - (a) razen, kolikor to zahtevata odstavka 4(d) in 4(e) te priloge, kot zaupne obravnavajo vse podatke o ribolovnih delovanjih plovil in lastnikih plovil, in to zahtevo sprejmejo pisno kot pogoj za imenovanje za opazovalca;

- (b) izpolnjujejo zahteve zakonov in drugih predpisov pogodbenice, pod jurisdikcijo katere je plovilo, kateremu je opazovalec dodeljen, če te zahteve niso nezdržljive z določbami iz te priloge;
  - (c) se vzdržijo objave ali overitve kakršnih koli potrdil ali druge dokumentacije v zvezi z ribolvnimi delovanji plovila, razen če to odobrijo pogodbenice; in
  - (d) spoštujejo hierarhijo in splošna pravila obnašanja, ki se uporabljajo za celotno osebje plovila, če takšna pravila ne posegajo v naloge opazovalcev, opisane v tej prilogi, in v obveznosti osebja plovila, določena v odstavku 6 te priloge.
6. Odgovornosti pogodbenic in kapitanov plovil v zvezi z opazovalci med drugim vključujejo naslednje:
- (a) opazovalcem se dovoli dostop do osebja plovila in do orodja in opreme, določene v Prilogi VIII;
  - (b) zaradi lažjega opravljanja njihovih nalog iz odstavka 4 se na zahtevo opazovalcem dovoli dostop do naslednje opreme, če se nahaja na plovilu, kateremu so dodeljeni:
    - (i) do opreme za satelitsko navigacijo;
    - (ii) do zaslonkih prikazov radarja, kadar je v uporabi;
    - (iii) do daljnogledov za obe očesi z veliko ločljivostjo, vključno med zasledovanjem in obkrožanjem delfinov zaradi lažjega prepoznavanja, razen kadar jih uporablja osebje plovila; in
    - (iv) do elektronskih sredstev obveščanja;
  - (c) opazovalci imajo med izvlečenjem mrež in ulova dostop do delovnega krova ter do vseh živali, bodisi živih ali mrtvih, ki se prinesejo na krov plovila med ribolovom, zaradi jemanja bioloških vzorcev v skladu z opazovalnim programom na krovu ali kot to zahtevajo pristojni nacionalni organi kot sestavni del nacionalnega opazovalnega programa;
  - (d) opazovalcem se zagotovi nastanitev, vključno s prostorom za bivanje, hrano in ustreznimi sanitarnimi prostori, enakovrednimi prostorom, ki jih uporablja posadka;
  - (e) opazovalcem se zagotovi ustrezen prostor na poveljniškem mostu ali v krmarnici za pisarniško delo kakor tudi prostor na krovu, primeren za opravljanje opazovalnih nalog; in
  - (f) pogodbenice zagotovijo, da kapitani, posadka in lastniki plovil ne ovirajo, ustrahujejo, posegajo, vplivajo, podkupujejo ali skušajo podkupiti opazovalca pri opravljanju njegovih nalog.
7. Pogodbenice:
- (a) zagotovijo, da vsi opazovalci iz njihovega ustreznega nacionalnega programa zbirajo podatke tako, kot se to zahteva za opazovalce IATTC; in
  - (b) pravočasno po vsakem potovanju, med katerim so se podatki zbirali, direktorju priskrbijo kopije vseh neobdelanih podatkov, ki jih zberejo opazovalci iz njihovih ustreznih nacionalnih programov, skupaj s povzetki in poročili, primerljivimi s tistimi, ki jih priskrbijo opazovalci IATTC.

8. Pravočasno po vsakem potovanju, ki ga je opazoval opazovalec IATTC, se od direktorja na način, ki je v skladu z vsemi veljavnimi zahtevami po zaupnosti, zaprosi, da pogodbenici, pod jurisdikcijo katere plovilo ribari, priskrbi kopije vseh neobdelanih podatkov, povzetkov in poročil v zvezi s potovanjem.
9. Ne glede na druge določbe iz te priloge, če direktor odloči, da namestitev opazovalca iz opazovalnega programa na krovu ni izvedljiva, lahko plovilo pod jurisdikcijo pogodbenice, ki ribari na območju iz Sporazuma in ne obkroža delfinov, uporabi usposobljenega opazovalca iz drugega mednarodnega programa, če so takšen program odobrile pogodbenice, da zbira ustrezne podatke za opazovalni program na krovu in da direktorju potrdi, da to plovilo ne lovi delfinov.
10. Opazovalca se ne dodeli plovilu z ZMSD, razen če je ribiški kapitan plovila na seznamu usposobljenih kapitanov, ki se vodi v skladu z odstavkom 1(e) Priloge VII.
11. Opazovalci iz opazovalnega programa na krovu se lahko po presoji direktorja dodelijo plovilom nepogodbenic, če plovilo in njegov kapitan izpolnjujeta vse zahteve iz te priloge ter druge zahteve iz tega sporazuma, ki se uporabljajo. Direktorja se zaprosi, da pogodbenice pravočasno obvesti o vseh takšnih dodelitvah.
12. Pristojbine
  - (a) Pogodbenice določijo znesek letne pristojbine za plovila za pokritje stroškov opazovalnega programa na krovu. Pristojbine se izračunajo na podlagi nosilnosti posameznih plovil ali kakšnega drugega normativa, ki ga določijo pogodbenice;
  - (b) Ko pogodbenica direktorju predloži seznam plovil na podlagi Priloge IV k temu sporazumu, hkrati predloži tudi plačilo pristojbin v ameriških dolarjih, uvedenih na podlagi odstavka 11(a) te priloge, in pri tem navedejo, katera plovila so zajeta v plačilo;
  - (c) Opazovalec se ne dodeli plovilu, za katero niso bile plačane pristojbine, zahtevane na podlagi odstavka 11 (b) te priloge.
13. Podatki opazovalcev
  - (a) Podatki opazovalcev so podlaga za ugotovitev, ali:
    - (i) je plovilo doseglo ali preseglo svoje zgornje meje smrtnosti delfinov;
    - (ii) je pogodbenica dosegla ali presegla svoje nacionalne zgornje meje smrtnosti delfinov; ali
    - (iii) je ladjevje doseglo ali preseglo letno zgornjo mejo smrtnosti delfinov na stalež.
  - (b) Vsaka pogodbenica, ki želi ugovarjati podatkom opazovalcev, mora IRP priskrbeti razloge in dokaze, ki ugovor utemeljujejo;
  - (c) IRP pregleda dokaze, ki jih priskrbi pogodbenica in predloži priporočilo na zasedanju pogodbenic, kjer ga te obravnavajo;
  - (d) Pogodbenice pregledajo dokaze in priporočilo IRP in odločijo, ali je ugovor tehten ter ali bi bilo treba podatke opazovalcev spremeniti.

PRILOGA III

NAJVEČJE LETNE MEJE SMRTNOSTI DELFINOV NA STALEŽ

1. Na zasedanju, sklicanem v skladu s členom VIII tega sporazuma, pogodbenice uvedejo največje letne meje smrtnosti delfinov na stalež za vsak stalež delfinov, določen na zasedanju pogodbenic, na podlagi najboljšega razpoložljivega znanstvenega dokaza med 0,2 % in 0,1 % najmanjše ocenjene številčnosti ($N_{\min}$), kot jo izračuna Nacionalna služba Združenih držav za morsko ribištvo ali se izračuna na podlagi enakovrednega izračunskega normativa, ki ga lahko pripravi ali priporoči Znanstveno svetovadni odbor, v skladu z določbami iz tega sporazuma pa v nobenem primeru skupno število letnih naključnih smrti delfinov ne sme presegati 5 000. Za leto 2001 in kasnejša leta velja letna omejitev na stalež 0,1 % najmanjše ocenjene številčnosti ($N_{\min}$).
2. Pogodbenice v letu 1998 ali čim prej po tem datumu opravijo znanstveno presojo in oceno napredka proti cilju za leto 2001 ter proučijo priporočila, kot je ustrezno. Do leta 2001 velja, da če se letna stopnja smrtnosti 0,2 % $N_{\min}$ za kateri koli stalež delfinov preseže, se ribolov, ki zajema ta stalež in vse druge mešane jate, ki vsebujejo člane tega staleža, za to leto ustavi. Z letom 2001 začne veljati pravilo, da če se letna stopnja smrtnosti 0,1 % $N_{\min}$ za kateri koli stalež delfinov preseže, se ribolov, ki zajema ta stalež in vse druge mešane jate, ki vsebujejo člane tega staleža, za to leto ustavi. Če se letna stopnja smrtnosti 0,1 % $N_{\min}$ preseže za staleže vzhodnega dolgokljunega ali severovzhodnega progastega delfina, pogodbenice pripravijo znanstveno presojo in oceno ter proučijo dodatna priporočila.
3. Za namene tega sporazuma pogodbenice uporabijo trenutno oceno absolutne številčnosti za staleže delfinov vzhodnega Tihega oceana, ki sta jo predstavila Wade in Gerrodette Mednarodni komisiji za lov na kite leta 1992 in temelji na raziskovalnih podatkih o plovilih Nacionalne službe Združenih držav za morsko ribištvo za čas od 1986 do 1990, dokler se pogodbenice ne dogovorijo glede posodobljenega niza podatkov. Te posodobitve so lahko rezultat analize podatkov iz bodočih raziskovalnih križarjenj in kazalcev številčnosti ter drugih ustreznih znanstvenih podatkov pogodbenic, IATTC in drugih znanstvenih organizacij.
4. Pogodbenice vzpostavijo sistem, utemeljen na poročanju opazovalcev v realnem času, da zagotovijo učinkovito izvajanje in upoštevanje največje letne meje smrtnosti delfinov na stalež.
5. V šestih mesecih po začetku veljavnosti tega sporazuma pogodbenice vzpostavijo sistem za dodelitev največjih letnih mej smrtnosti delfinov na stalež za vsak stalež za naslednje leto in leta zatem. Ta sistem predvideva razdelitev omejitev smrtnosti iz odstavka 1 te priloge med plovila pogodbenic, ki so upravičena, da se jim dodeli omejitev smrtnosti delfinov v skladu s prilogo IV. Pri vzpostavljanju tega sistema pogodbenice proučijo najboljše znanstvene dokaze za porazdelitev in številčnost zadevnih staležev ter druge spremenljivke, ki jih kasneje določijo pogodbenice na svojem zasedanju.

PRILOGA IV

ZGORNJE MEJE SMRTNOSTI DELFINOV (ZMSD)

I. DODELITEV ZMSD

1. (a) Pred 1. oktobrom vsako leto vse pogodbenice prek direktorja za svoje zasedanje priskrbijo seznam plovil pod svojo jurisdikcijo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki so zaprosila za letoletne ZMSD za naslednje leto in pri tem navedejo tudi druga plovila, ki bodo v naslednjem letu verjetno delovala na območju iz Sporazuma.
- (b) Pred 1. aprilom vsako leto vse pogodbenice prek direktorja priskrbijo seznam plovil pod svojo jurisdikcijo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki so zaprosila za ZMSD za drugo polletje istega leta.
2. IRP do 1. novembra vsako leto ali kasneje, če je z IRP tako dogovorjeno, priskrbi pogodbenicam seznam plovil prosilcev, ki izpolnjujejo pogoje in so upravičena do prejema letoletne ZMSD za naslednje leto. Glede ZMSD za drugo polletje IRP do 1. maja vsako leto ali kasneje, če je z IRP tako dogovorjeno, priskrbi pogodbenicam seznam plovil prosilcev, ki izpolnjujejo pogoje in so upravičena do prejema ZMSD za drugo polletje istega leta.
3. Za namene tega sporazuma se plovilo šteje, da izpolnjuje pogoje:
  - (a) če ima potrdilo pristojnih nacionalnih organov, da poseduje celotno orodje in opremo, varno za delfine, kot to zahteva Priloga VIII;
  - (b) če so bili njegov kapitan in posadka deležni odobrenega usposabljanja za postopke spuščanja in reševanja delfinov, primerljivimi s standardom, ki ga določijo pogodbenice na svojem zasedanju;
  - (c) če je njegova nosilnost nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami);
  - (d) če ima kapitana, ki velja za usposobljenega glede na poročilo o njegovih predhodnih doseženih rezultatih; in
  - (e) če se plovilo ne šteje za izločeno na podlagi oddelka II te priloge.
4. Plovilo se ne šteje, da izpolnjuje pogoje po odstavku 2, če na dan zahtevka v skladu z odstavkom 1 te priloge plovilo deluje pod jurisdikcijo pogodbenice, katere veljavni zakoni in drugi predpisi prepovedujejo plovilom pod njeno jurisdikcijo ribolov tunov v povezavi z delfini; ZMSD se prav tako ne dodeli nobeni pogodbenici z namenom, da se zagotovi dovoljenje za ribolov na območju iz Sporazuma plovilom, ki plujejo pod zastavo druge države, katere veljavni zakoni in drugi predpisi prepovedujejo plovilom pod njeno jurisdikcijo ribolov tunov v povezavi z delfini.
5. 98 % ali tolikšen drug nerezerviran delež, kot ga lahko določijo pogodbenice, celotne zgornje meje smrtnosti delfinov za ribištvo (5 000 ali takšna druga nižja meja, kot jo lahko določijo pogodbenice), se uporabi za izračun povprečne ZMSD posameznih plovil (PZMSD) in se razdeli med pogodbenice za naslednje leto, kot to določa odstavek 5 tega oddelka.

6. AZMSD se izračuna tako, da se nerezervirani delež celotne ZMSD za ribištvo, določen na podlagi odstavka 4, deli s celotnim številom plovil, ki izpolnjujejo pogoje in zaprosijo za letošnje ZMSD. Razdelitev ZMSD med pogodbenice se določi tako, da se AZMSD pomnoži s številom plovil, ki izpolnjujejo pogoje in zaprosijo za letošnje ZMSD ter delujejo pod jurisdikcijo posameznih pogodbenic.
7. Preostala 2 % celotne ZMSD za ribolov ali drug delež, kot ga pogodbenice lahko določijo, se hrani kot ločena rezervna dodelitev ZMSD (RDD), ki jo upravlja direktor po svoji presoji. Katera koli pogodbenica lahko zaprosi, da direktor ZMSD iz takšnih rezervnih RDD dodeli plovilom, ki ribarijo pod njeno jurisdikcijo in običajno ne lovijo tunov na območju iz Sporazuma, vendar pa občasno lahko želijo omejeno sodelovati pri ribolovu na območju iz Sporazuma, če takšna plovila ter njihovi kapitani in posadka izpolnjujejo zahteve za delovanje in zahteve glede usposobljenosti iz Priloge VIII tega sporazuma in če so izpolnjene zahteve iz odstavkov 2 in 3 tega oddelka. Vse naključne smrti, ki jih povzročijo plovila, ki ribarijo na območju iz Sporazuma pod jurisdikcijo katere koli pogodbenice, ki ni zaprosila za dodelitev ZMSD njenemu ladjevju, se prav tako odštejejo od tega RDD.
8. ZMSD se ne dodeli plovilu, razen če je v zadnjem letu pred letom zaprositve za ZMSD, ko je imelo ZMSD, bilo vsaj 5 % celotnega števila ulova plovila delfinov in je bil povprečni ulov rumenoplavutega tuna v njenem ulovu delfinov vsaj tri tone na ulov. V nasprotnem primeru plovilo ne more prejeti ZMSD v prihodnjem letu, razen če gre za razloge višje sile, kot so dogovorjeni po Prilogi IV tega sporazuma, ki so plovilu preprečili izpolnitev teh zahtev. Za plovila, ki prvič zaprosijo za ZMSD, se ta določba ne uporablja.
9. ZMSD se ne dodeli plovilu, za katerega pogodbenice ugotovijo, da je večkrat kršilo pravila, kar potrjujejo prisilni ukrepi, ki jih je proti temu plovilu sprejela pogodbenica, pod jurisdikcijo katere deluje, ki zmanjšujejo učinkovitost Mednarodnega programa za ohranjanje delfinov.
10. Posamezne pogodbenice s plovili, ki izpolnjujejo pogoje in bodo lovile tune v povezavi z delfini, odgovorno upravljajo s svojimi ZMSD, če nobeno posamezno plovilo ne prejme celotne letne ZMSD, ki presega ZMSD, ki jo je na podlagi Sporazuma iz La Jolle za leto 1997 določila IRP in je zabeležena v zapisniku 14. zasedanja IRP, ki je potekalo 19. in 20. februarja 1997. Nobena pogodbenica ne dodeli skupnemu številu svojih plovil, ki izpolnjujejo pogoje, večje število ZMSD, kot ji je bilo dodeljeno na podlagi oddelkov I in III te priloge. Nobena začetna dodelitev ZMSD ne sme imeti za posledico, da bi katero koli plovilo prejelo ZMSD, ki je višje od AZMSD, razen če je njena uspešnost pri zniževanju smrtnosti delfinov, ki jo izmeri IRP na podlagi podatkov za predhodni leti, boljša od povprečne uspešnosti mednarodnega ladjevja kot celote. Nobena začetna dodelitev ZMSD ne sme imeti za posledico, da bi katero koli plovilo prejelo ZMSD, ki bi presevalo AZMSD, če je med predhodnim letom zagrešilo kršitve iz odstavka 4 oddelka III te priloge, ob upoštevanju pogojev, določenih na podlagi navedenega odstavka.
11. Če bi skupna vrednost smrtnosti ladjevja katere koli pogodbenice dosegla ali preseгла skupno vrednost ZMSD, ki ji je bila dodeljena v skladu s to prilogo, se ribolov tunov v povezavi z delfini ustavi za vsa plovila, ki delujejo pod jurisdikcijo navedene pogodbenice.
12. Vsaka pogodbenica najkasneje do 1. februarja vsako leto obvesti direktorja o začetni dodelitvi ZMSD, ki jo je razdelila med svoje ladjevje. Nobeno plovilo ne sme začeti z ribolovom tunov v povezavi z delfini, dokler direktor ne prejme takšnega obvestila.

II. KORIŠČENJE ZMSD

1. Vsako plovilo, ki mu je bila dodeljena letošnja ZMSD in ne obkroža delfinov pred 1. aprilom določenega leta, ali mu je bila dodeljena ZMSD za drugo polletje in ne obkroža delfinov do 31. decembra določenega leta, ali mu je bila dodeljena ZMSD za posamezno potovanje iz RDD in ne obkroža delfinov med tem

potovanjem, razen v primeru višje sile ali izrednih okoliščin, kot je dogovorjeno z IRP, izgubi svojo ZMSD in ne sme obkrožati delfinov celotni preostali čas tega leta. Ne glede na določbo iz odstavka 2 Priloge VII v zvezi z odločanjem IRP, se zahteva pogodbenice v imenu katerega koli njenega plovila, za izjemo zaradi višje sile ali izrednih razmer, šteje, da jo je odobrila IRP, razen če večina vlad članic IRP podpre morebitni ugovor, ki ga formalno in z utemeljitvijo poda katera koli druga pogodbenica. Vse zahteve za izjeme se pošljejo sekretariatu do 20. aprila. Vsako takšno plovilo, ki izgubi svojo ZMSD v dveh zaporednih primerih, ni upravičeno do prejema ZMSD za naslednje leto.

2. V šestih mesecih po začetku veljavnosti tega sporazuma IRP v sodelovanju z znanstvenim osebjem IATTC razvije in priporoči sistem za merjenje izkoriščenosti ZMSD, da se odvrne neutemeljene zahtevke za ZMSD. Takšen priporočeni sistem se predloži v obravnavo na zasedanju pogodbenic.

III. UPORABA ODVZETIH ALI NEIZKORIŠČENIH ZMSD

1. Po 1. aprilu vsako leto se vse ZMSD, za katere direktor določi, da ne bodo izkoriščene v skladu z oddelkom II, ali so bile kako drugače odvzete, ponovno dodelijo pogodbenicam v skladu s tem oddelkom.
2. Direktor vsako leto najkasneje do 1. maja celoletne ZMSD, dodeljene tistim plovilom, ki jih niso izkoristila v skladu z oddelkom II ali ki so jim bile drugače odvzete, ponovno razdeli med pogodbenice v skladu s formulo, določeno na podlagi oddelka I, odstavka 5, po prvi prilagoditvi pa s tisto formulo, kot je določena v spodnjih pododstavkih (a), (b) in (c). Takšne dodatne ZMSD lahko pogodbenice ponovno dodelijo plovilom, ki izpolnjujejo pogoje in so pod jurisdikcijo takšne pogodbenice, ob upoštevanju omejitev in pogojev iz odstavkov 3, 4, 5, 6 in 7 tega oddelka.
  - (a) Pri ponovni dodelitvi ZMSD se ne upoštevajo tista plovila, ki so morda izgubila ali so jim bile kako drugače odvzete ZMSD na podlagi tega odstavka, in vsa plovila, ki so zaprosila za ZMSD za drugo polletje po preteku roka iz odstavka 1 oddelka I;
  - (b) Pred določitvijo števila ZMSD, ki je na voljo za ponovno dodelitev na podlagi tega oddelka, se opravi prilagoditev tako, da se od tega števila odštejejo vsi zapaženi smrtni primeri, ki so jih povzročila plovila, ki so izgubila svoje ZMSD na podlagi odstavka 1 oddelka II;
  - (c) Pred določitvijo števila ZMSD, ki je na voljo za ponovno dodelitev na podlagi tega oddelka, direktor odšteje eno tretjino AZMSD, izračunane v skladu z odstavkom 5 oddelka I za dodelitev vsem tistim plovilom, ki zaprosijo za ZMSD za drugo polletje pred potekom roka, določenega v skladu z odstavkom 1 oddelka I. Takšne ZMSD za drugo polletje direktor sorazmerno dodeli pogodbenicam na podlagi jurisdikcije ustreznih pogodbenic nad plovili, zajetimi v tem pododstavku. ZMSD za drugo polletje, ki jih dodelijo plovilom pogodbenice, pod jurisdikcijo katerih delujejo, ne presega eno tretjino AZMSD, izračunane v skladu z odstavkom 5 oddelka I. Takšna plovila ne smejo začeti z obkroževanjem delfinov pred 1. julijem navedenega leta.
3. Vsaka pogodbenica lahko prilagodi ZMSD svojih plovil, ki izpolnjujejo merila iz oddelka I, odstavka 2 te priloge bodisi navzgor ali navzdol, pod pogojem, da se nobenemu plovilu ne dodeli prilagojena ZMSD, ki za 50 % presega njegovo začetno ZMSD, razen če ni njegova uspešnost pri zniževanju smrtnosti delfinov, ki jo meri IRP, v zgornjih 60 % uspešnosti mednarodnega ladjevja kot celote, kot jo določi IRP na podlagi podatkov za predhodno leto. Pogodbenica, ki opravi tako prilagoditev, o tem obvesti direktorja najkasneje do 1. maja, nobena takšna prilagoditev pa ne začne veljati, dokler o njej ni obveščen direktor.

4. Nobena pogodbenica ne sme prilagoditi navzgor svoj začetni ZMSD, če je IRP odločila, pogodbenica z jurisdikcijo nad plovilom pa se strinja, da je v tem letu ali v predhodnem letu:
- (a) plovilo ribarilo brez opazovalca;
  - (b) plovilo obkrožalo delfine brez ZMSD;
  - (c) plovilo obkrožalo delfine po tem, ko je doseglo svojo ZMSD;
  - (d) plovilo zavestno obkrožalo prepovedani stalež delfinov;
  - (e) kapitan, posadka ali lastnik plovila zagrešili katero od dejanj iz odstavka (6)(f) Priloge II tega sporazuma;
  - (f) plovilo opravilo kaznivo nočno obkrožanje; ali
  - (g) v kateri koli fazi ribolova, ki vključuje delfine, plovilo uporabilo razstrelivo.

Za kršitve, opisane v (a), (b), (c), (d), (f) in (g), velja, da se pogodbenica strinja, če ne vloži ugovora pri IRP v šestih mesecih potem, ko IRP naznani možno kršitev. Za prekrške, opisane v (e), velja, da se pogodbenica strinja, če ne vloži ugovora pri IRP v dvanajstih mesecih po njihovi naznanitvi.

Uradno obvestilo pogodbenice, da se možna kršitev preiskuje, se šteje za ugovor za namene tega odstavka, če sekretariat uradno obvestilo prejme pred potekom zadevnega 6 ali 12 mesečnega obdobja.

V tem primeru se šteje, da se pogodbenica strinja s kršitvijo, če ne zaključi svoje preiskave in poroča o končnem izidu IRP, v obdobju dveh let od datuma, ko je bila možna kršitev prvotno odposlana pogodbenici, razen v primerih iz naslednjega odstavka.

Če zadevna pogodbenica ne more zaključiti preiskave v tem dvoletnem obdobju, pogodbenica IRP obvesti o stanju preiskave in kdaj se ocenjuje, da se bo zaključila. Pogodbenica bo o tem poročala na vsakem nadaljnjem zasedanju IRP, dokler primer ni razrešen. Če pogodbenica ne poroča, se šteje, da se strinja z domnevno kršitvijo. Sekretariat obvesti zadevno pogodbenico o primerih, za katere bo potekel rok in za katere se morajo priskrbeti nove informacije.

5. Nobeno plovilo ni upravičeno, da od pogodbenice prejme dodatne dodelitve ZMSD, če nima skozi celo leto na krovu vsega potrebnega orodja in opreme, varnih za delfine; nobena takšna dodelitev navzgor se ne sme opraviti za plovilo, ki je preseгло svojo začetno ZMSD pred 1. aprilom, razen če ni to povzročila višja sila ali izredne okoliščine, kot se dogovorijo pogodbenice na svojem zasedanju po posvetovanju z IRP.
6. Za vsako plovilo, ki preseže svojo ZMSD, kot se lahko prilagodi v skladu s to prilogo, se med zadevnim letom vsota takšnih prekoračitev in dodatnih 50 % te vsote, razen če IRP ne priporoči drugače, odšteje od ZMSD, ki jo zadevnemu plovilu dodeli pogodbenica, pod jurisdikcijo katere deluje v naslednjih letih na način, ki ga predpiše IRP.

7. Če kadar koli plovilo doseže ali preseže svojo ZMSD, kot se lahko prilagodi v skladu s to prilogo, to plovilo takoj preneha z vsakim ribolovom tunov v povezavi z delfini.

IV. IZVAJANJE

1. Pogodbenice zagotovijo, da pri izvajanju sistema ZMSD, uvedenega na podlagi te priloge, staležne letne omejitve smrtnosti delfinov, kot so opisane v Prilogi III, niso prekoračene.
  2. V primerih, ki zajemajo nenavadne ali izredne okoliščine, ki v tej prilogi niso predvidene, pogodbenice lahko v skladu z določbami iz te priloge, kot to priporoči IRP, sprejmejo takšne ukrepe, kot so potrebni za izvajanje sistema ZMSD.
  3. Če se smrtnost v danem letu poveča nad ravni, ki jih IRP šteje za znatne, IRP priporoči, da se pogodbenice zberejo na zasedanju in pregledajo ter poiščejo vzroke smrtnosti ter oblikujejo možnosti za odpravo teh vzrokov.
-

PRILOGA V

ZNANSTVENO SVETOVALNI ODBOR

1. Pogodbenice vzdržujejo Znanstveno svetovalni odbor tehničnih strokovnjakov, ustanovljen na podlagi Sporazuma iz La Jolle, da direktorju pomaga v zadevah, povezanih z raziskavami:
    - (a) za spremembo tehnologije z zaporno plavarico, da se zmanjša verjetnost povzročanja smrtnosti delfinov; in
    - (b) za iskanje nadomestnih načinov ribolova velikega rumenoplavutega tuna.
  2. Naloge in pristojnosti odbora so:
    - (a) da zaseda vsaj enkrat letno;
    - (b) da pregleda načrte, predloge in raziskovalne programe IATTC, da se skušajo izpolniti cilji iz odstavka 1;
    - (c) da direktorju svetuje pri načrtovanju, pospeševanju in usmerjanju raziskav za dosego ciljev iz odstavka 1; in
    - (d) da pomaga direktorju pri iskanju finančnih virov za izvajanje takšnih raziskav.
  3. Odbor sestavlja največ 10 članov, največ po dva iz ene države, izbranih iz mednarodne skupnosti znanstvenikov, izvedencev za ribolovno orodje, iz ribiške industrije in okoljevarstvenikov. Člane predlaga direktor na podlagi njihovih strokovnih izkušenj in znanja, vsakega posebej pa potrdijo pogodbenice.
-

PRILOGA VI

NACIONALNI ZNANSTVENO SVETOVALNI ODBORI

1. Naloge Nacionalnih znanstveno svetovalnih odborov (National Scientific Advisory Committees – NATSAC), ustanovljenih v skladu s členom XI tega sporazuma, so med drugim:
    - Prejemanje in pregled ustreznih podatkov, vključno s podatki, ki jih nacionalnim organom priskrbi direktor;
    - Svojim vladam svetujejo in priporočajo ukrepe, ki bi jih bilo treba sprejeti za ohranjanje in upravljanje staležev živih morskih virov na območju iz Sporazuma;
    - Svojim vladam dajejo priporočila glede raziskovalnih potreb, vključno z raziskavami ekosistemov, posledic klimatskih, okoljskih in socialnogospodarskih dejavnikov, posledic ribolova, kakor tudi glede ukrepov iz tega sporazuma, ribolovnih tehnik in postopkov ter tehnoloških raziskav orodij, vključno z razvojem in uporabo selektivne in za okolje neškodljive ter stroškovno učinkovitega ribolovnega orodja; ter usklajujejo in pospešujejo takšne raziskave;
    - Do leta 1998 ali čim prej potem znanstveno presodijo in ocenijo približevanje cilju za leto 2001 doseči staležno letno omejitev $0,1 \% N_{\min}$, za svoje vlade pa v zvezi s temi presojami in pregledi pripravijo ustrezna priporočila, leta 2000 pa tudi dodatne ocene v skladu s tem sporazumom;
    - Zagotovijo redno in pravočasno izmenjavo vseh podatkov med pogodbenicami in NATSAC o vrstah, povezanih z ribolovom tunov, ter o prilovih, vključno s podatki o smrtnosti delfinov, da za svoje vlade pripravijo ohranjalna in upravljavska priporočila kakor tudi priporočila za njihovo uveljavljanje in znanstvene raziskave, pri tem pa ne smejo kršiti zaupnosti zaupnih poslovnih podatkov;
    - Po potrebi se z drugimi izvedenci posvetujejo glede zbiranja čim večjega števila podatkov, ki so lahko koristni pri doseganju ciljev iz tega sporazuma; in
    - Opravljajo tudi druge naloge, ki jim jih lahko dodelijo njihove vlade.
  2. Poročila nacionalnih znanstveno svetovalnih odborov, vključno s poročilom o njihovem skupnem zasedanju, so na voljo pogodbenicam in javnosti tako, da je to v skladu z vsemi veljavnimi zahtevami po zaupnosti.
  3. Direktor lahko skliče poleg zasedanj v skladu z odstavkom 3 člena XI tudi zasedanja, katerih namen je olajšati medsebojno posvetovanje med NATSAC.
  4. Naloge zasedanj NATSAC so:
    - Izmenjava podatkov;
    - Pregled raziskav IATTC za dosego ciljev iz tega sporazuma; in
    - Priprava priporočil za direktorja glede bodočega raziskovalnega programa za dosego ciljev iz tega sporazuma.
  5. Člane NATASC iz katere koli pogodbenice, ki sodelujejo na zasedanju, določi zadevna pogodbenica.
-

PRILOGA VII

MEDNARODNA KOMISIJA ZA PREVERJANJE

1. V skladu s členom XII tega sporazuma ima Mednarodna komisija za preverjanje (International Review Panel – IRP) naslednje naloge:
  - (a) vsako leto pripravi seznam plovil, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev ZMSD, kot je dogovorjeno v Prilogi IV;
  - (b) analizira predložena poročila o vseh ribolovnih potovanjih za lov na tune, ki so jih opravila v tem sporazumu zajeta plovila;
  - (c) ugotavlja možne kršitve na podlagi seznama možnih kršitev, ki se odobri na zasedanju pogodbenic;
  - (d) vsako pogodbenico preko direktorja obvesti o možnih kršitvah, ki so jih zagrešila plovila, ki plujejo pod njeno zastavo ali delujejo pod njeno jurisdikcijo, od navedene pogodbenice pa sprejme podatke o sprejetih ukrepih;
  - (e) vodi in sproti dopolnjuje poročilo o ukrepih, ki jih sprejmejo pogodbenice za zagotavljanje ustreznega usposabljanja kapitanov ribiških plovil, in vodi seznam tistih kapitanov ribiških plovil, za katere je bilo na podlagi podatkov, ki jih zagotovijo posamezne pogodbenice, določeno, da izpolnjujejo sprejete zahteve glede doseganja rezultatov;
  - (f) na zasedanju pogodbenic priporoči ustrezne ukrepe za doseganje ciljev iz tega sporazuma, zlasti tiste, ki se nanašajo na uporabo ribolovnega orodja, opreme in ribolovnih tehnik, ob upoštevanju izboljšav in tehnologij, kakor tudi sprejetje ustreznih spodbud za kapitane in posadke za doseganje ciljev iz tega sporazuma;
  - (g) za zasedanje pogodbenic pripravi in dostavi letno poročilo o tistih vidikih delovanja ladjevja, ki se nanašajo na izvajanje tega sporazuma, vključno s povzetkom možnih ugotovljenih kršitev ter ukrepov pogodbenic;
  - (h) pogodbenicam priporoči načine za postopno znižanje smrtnosti delfinov, ki jo po naključju povzroči ribolov na območju iz Sporazuma in
  - (i) opravlja druge naloge, ki ji jih dodelijo pogodbenice na svojem zasedanju.
2. IRP sestavljajo predstavniki pogodbenic (vladni člani), trije predstavniki nevladnih okoljevarstvenih organizacij s priznanimi izkušnjami o zadevah iz tega sporazuma in z uradi na ozemlju pogodbenice, ter trije predstavniki iz industrije tunov, ki deluje pod jurisdikcijo katere koli od pogodbenic na območju iz Sporazuma (nevladni člani).
3. Mandat nevladnih članov traja dve leti in se začne na prvem zasedanju IRP takoj po njihovi izvolitvi.
4. Nevladni člani se izvolijo po naslednjem postopku:
  - (a) Pred potekom mandata nevladnega člana lahko ustrezne nevladne organizacije direktorju predložijo imenovanje kandidatov 60 dni pred potekom mandata. Vsakemu imenovanju je treba priložiti življenjepis. Sedanji nevladni člani se imenujejo za dodatno obdobje;

- (b) Ko direktor prejme imenovanja, ta v pisni obliki v roku desetih dni pošlje pogodbenicam. Pogodbenice morajo poslati direktorju svoj glas v 20 dneh potem, ko je direktor razposlal imenovanja. Pri teh volitvah so izvoljene tiste tri predlagane osebe iz vsakega nevladnega področja, ki so prejele največje število glasov; predlagana oseba, ki prejme četrto največje število glasov, se imenuje za nadomestnega člana. Pri neodločnem glasovanju mora direktor izvesti novo glasovanje pogodbenic, da se določi člana in nadomestnega člana;
  - (c) Če nevladno mesto postane trajno nezasedeno zaradi smrti, odstopa ali neudeležbe na treh zaporednih zasedanjih IRP, nadomestni član zasede to mesto za preostali čas mandata tega mesta. Kandidat, ki je prejel peto največje število glasov pri glasovanju iz odstavkov (a) in (b), se imenuje za nadomestnega člana. Če se pojavi dodatno prosto mesto, direktor o tem obvesti pristojne nevladne organizacije, tako da se v postopek glasovanja, ki je v skladu s postopkom iz odstavkov (a) in (b), lahko vključijo novi kandidati;
  - (d) Vsak nadomestni član lahko sodeluje na zasedanju IRP, vendar nima pravice govoriti, če so prisotni vsi člani iz njegovega področja.
5. IRP ima vsaj tri zasedanja letno, eno se po možnosti opravi hkrati z rednim zasedanjem pogodbenic.
  6. Na zahtevo vsaj dveh pogodbenic IRP lahko skliče dodatna zasedanja, če večina pogodbenic podpre to zahtevo.
  7. Zasedanjem IRP predseduje predsednik, ki ga izvolijo vladni člani na začetku vsakega zasedanja in ki določi vrstni red zadev. Vsak član ima pravico zahtevati, da se o vsaki odločitvi, ki jo sprejme predsednik, odloča, kot je opisano v odstavku 9 te priloge.
  8. Zasedanja potekajo v španščini in angleščini, dokumenti IRP se prav tako pripravijo v obeh jezikih.
  9. Odločitve se na zasedanjih IRP sprejmejo s soglasjem med vladnimi člani.
  10. Za udeležbo na zasedanjih IRP se uporabljajo naslednja merila:
    - (a) Število oseb, ki jih pogodbenica lahko vključi v svojo delegacijo za zasedanje IRP, ni omejeno;
    - (b) Vsako državo članico IATTC ali podpisnico tega sporazuma lahko zastopa opazovalec;
    - (c) Vsako državo, ki ni članica IATTC, in vsako državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki nista podpisnici tega sporazuma, lahko zastopa opazovalec, če se o tem predhodno obvesti vladne člane IRP, razen če kateri od vladnih članov IRP temu pisno nasprotuje;
    - (d) Direktor lahko povabi predstavnike medvladnih organizacij kot opazovalce, če o tem predhodno obvesti člane IRP, razen če kateri od vladnih članov IRP temu pisno nasprotuje;
    - (e) V nobenem od primerov iz (c) in (d) direktor ne sme razkriti, katera pogodbenica je temu nasprotovala;
    - (f) Vsaka opazovalka je omejena na dva delegata, lahko pa jih pošlje več, če to odobrita dve tretjini vladnih članov IRP.

11. V nujnih primerih in brez poseganja v določbe iz odstavka 9 te priloge lahko IRP sprejme odločitve dopisno z glasovanjem vladnih članov po naslednjem postopku:
    - (a) Predlog se razpošlje vsem članom IRP v pisni obliki skupaj z vso zadevno dokumentacijo vsaj 14 dni pred predlaganim datumom začetka veljavnosti resolucije ali ukrepa; glasovi se pošljejo direktorju najkasneje sedem dni pred predlaganim datumom začetka veljavnosti;
    - (b) Predlogi se obravnavajo kot nujni, razen če navadna večina vladnih članov temu pisno nasprotuje; predlog se sprejme, razen če kateri od vladnih članov temu pisno nasprotuje; in
    - (c) Direktor predlog skupaj s spremljajočo dokumentacijo razpošlje, sprejme in prešteje glasove ter obvesti člane IRP o rezultatih glasovanja, kakor hitro je glasovanje končano.
  12. Direktor opravlja naloge tajnika, ki zajemajo:
    - (a) Nudnje pomoči pri sklicanju in organizaciji zasedanj IRP;
    - (b) Predložitev podatkov, ki jih IRP potrebuje za izvajanje svojih nalog in pristojnosti, vključno z obrazci IRP za opazovalce in obrazci za podatke s terena, ki zagotavljajo podatke o aktivnostih plovil, smrtnosti delfinov ter o prisotnosti, stanju in uporabi za delfine varnega ribolovnega orodja in opreme;
    - (c) Priprava zapisnikov vseh zasedanj in osnutkov posebnih poročil ter dokumentov, ki obravnavajo dejavnosti IRP;
    - (d) Priprava predlogov in podatkov o možnih kršitvah, ki jih je ugotovila IRP za plovila pod njeno jurisdikcijo za vsako pogodbenico v njeno proučitev;
    - (e) Pošiljanje IRP podatkov, ki jih prejme od pogodbenic o ukrepih, sprejetih glede možnih kršitev, ki jih ugotovi IRP;
    - (f) Objava letnega poročila IRP, ki ga da na voljo javnosti v skladu z navodili, danimi na zasedanju pogodbenic;
    - (g) Predložitev podatkov iz odstavka 1(e) te priloge, prejetih od pogodbenic, članom IRP; in
    - (h) Opravljanje drugih nalog, potrebnih za izpolnjevanje nalog IRP, kot mu jih dodelijo pogodbenice.
  13. Poslovnik IRP se lahko spremeni na zasedanju pogodbenic. Spremembe lahko priporoči IRP.
  14. Člani IRP in vsi drugi udeleženci, povabljeni, da sodelujejo na zasedanjih IRP kot opazovalci, ravnajo z vsemi podatki, predstavljenimi na takšnih zasedanjih, v skladu z določbami o zaupnosti iz člena XVIII tega sporazuma.
-

PRILOGA VIII

ZAHTEVE ZA DELOVANJE PLOVILA

1. Za namene te priloge:

- (a) „Pas“ pomeni del mreže, ki sega približno 6 sežnjev globoko;
- (b) „Spuščanje“ pomeni postopek za spuščanje ujetih delfinov s prestavitvijo ladijskega(-ih) motorja(-ev) v vzvratno prestavo med izvlečenjem mreže, kar povzroči, da mreža ostane v vodi in oblikuje kanal, plutovinasta vrv na sredi tega kanala pa se potopi;
- (c) „Zvitek“ pomeni več metrov skupaj zvite plutovinaste vrvi;
- (d) „Izvlečenje“ pomeni tisti del ribolovnega postopka, ko je ulov zgoščen blizu površine, da se ga naloži na krov plovila.

2. Zahteve za orodje in opremo, varno za delfine

Plovilo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki deluje na območju iz Sporazuma:

- (a) Ima zaporno plavarico opremljeno z za delfine varno ploščo (dolphin safety panel – DSP), ki ima naslednje lastnosti:
  - (i) Dolga je najmanj 180 sežnjev (merjeno pred njeno namestitvijo), razen da je treba najkrajšo dolžino DSP v mrežah, globljih od 18 pasov, določiti v razmerju 10 sežnjev po dolžini za vsak pas globine mreže. DSP je treba namestiti tako, da pokriva kanal, ki nastane pri umikanju vzdolž plutovinaste vrvi, začeni pri zunajkrmnem koncu zadnjega potegnjenega zvitka in se nadaljuje vsaj dve tretjini razdalje od sredine kanala, ki nastane pri umikanju, do točke, kjer je mreža pritrjena na krmo. DSP je sestavljen iz tkanine z majhnimi očesi, ki ne presegajo 1 1/4 inče (3,2 cm) pri raztegnjenem očesu, in sega od plutovinaste vrvi najmanj do globine dveh pasov;
  - (ii) Oba konca sta označena z dobro vidnim označevalcem;
  - (iii) Noben prostor med pluto ali plutovinasto vrvjo in majhnim očesom ne sme presegati 1 3/8 inče (3,5 cm) po premeru;
- (b) Ima vsaj tri hitre motorne čolne, pripravljene za uporabo; vsi hitri motorni čolni pripravljene za uporabo so opremljeni z vlečnimi verigami ali drogovi in vlečnimi vrvmi;
- (c) Ima za uporabo pripravljen splav, primeren za opazovanje in reševanje delfinov;
- (d) Ima pripravljene za uporabo vsaj dve maski za obraz, primerni za podvodno opazovanje; in
- (e) Ima žaromet, pripravljen za uporabo, z najmanjšo močjo svetlobnega toka 140 000 lumnov.

3. **Zahteve in prepovedi glede varovanja in spuščanja delfinov**

Plovilo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki deluje na območju iz Sporazuma:

- (a) Izvede spuščanje med vsakim obkrožanjem, pri katerem so bili ujeti delfini, dokler niso izčrpane možnosti za odstranitev živih delfinov iz mreže po tem postopku. Vsaj en član posadke se med spuščanjem dodeli za pomoč pri spuščanju delfinov;
- (b) Si še naprej prizadeva spustiti žive delfine, ki so ostali v mreži po spuščanju, tako da se vsi živi delfini spustijo pred začetkom izvajanja postopka izvlečenja mreže;
- (c) Ne izvleče ali zajame živih delfinov;
- (d) Se izogiba poškodovanju ali ubijanju ujetih delfinov med ribolovnim delovanjem;
- (e) Zaključi s spuščanjem najkasneje v 30 minutah po sončnem zahodu, kot ga določijo pogodbenice s točnim in zanesljivim virom. Obkrožanje, ki ne izpolnjuje te zahteve, je označeno kot nočno obkrožanje;
- (f) V nobeni fazi ribolova, ki vključuje delfine, ne uporablja nobene vrste eksploziva (podvodni svetlobni signali se ne štejejo za eksplozivne);
- (g) Preneha z obkrožanjem delfinov, ko doseže svojo ZMSD;
- (h) Namerno ne obkroža delfinov, če plovilo ni bila dodeljena ZMSD; in
- (i) Na podlagi meril, ki jih sprejme IRP, redno preverja namestitev mrež, da med postopkom spuščanja zagotovi pravilno namestitev za delfine varne plošče.

Poudarja se, da zaradi zgornjih zahtev ne sme priti do okoliščin, ki bi člane posadke spravile v nepotrebno nevarnost.

4. **Izjeme**

- (a) Plovilo brez dodeljene ZMSD je izvzeto od zahtev iz odstavka 2 te priloge in od obveznosti, da mora izvajati manever spuščanja iz odstavka 3 te priloge, razen če pogodbenica, pod jurisdikcijo katere je plovilo, določi drugače.
- (b) Vsako takšno plovilo, ki ujame delfine po naključju, skuša delfine spustiti z uporabo vseh razpoložljivih sredstev, vključno z zaustavitvijo obkrožanja, in upošteva zahteve iz odstavka 3 te priloge.

5. **Ravnanje z opazovalci**

Kapitani, posadke in drugo osebje izpolnjuje svoje odgovornosti glede prisotnosti opazovalcev na krovu svojih plovil, kot je opisano v Prilogi II, odstavku 6.

6. **Plovila pod 363 tonami (400 ameriškimi tonami)**

Nobeno plovilo z nosilnostjo 363 ton (400 ameriških ton) ali manj ne sme namerno obkrožati delfinov.

PRILOGA IX

SESTAVNI DELI PROGRAMA ZA SLEDENJE IN PREVERJANJE TUNOV

1. V skladu z odstavkom 1(f) člena V pogodbenice sprejmejo program za sledenje in preverjanje tunov, ki jih ujamejo plovila na območju iz Sporazuma, na podlagi naslednjih sestavnih delov:
    - (a) uporaba izračuna mase za namene sledenja ujetih, iztovorjenih, predelanih in izvoženih tunov;
    - (b) dodatni ukrepi za povečanje trenutnega obsega opazovanja, vključno s sprejetjem meril za usposabljanje ter izboljšanje možnosti in postopkov spremljanja in poročanja;
    - (c) določitev mesta za shrambo za ribe, postopkov zatesnjenja ladijskih skladišč, postopkov njihovega spremljanja in opazovanja ter certificiranja, tako na krovu kot pod njim, ali z enako učinkovitimi postopki;
    - (d) poročanje, sprejemanje in hranjenje podatkovnih baz, poslanih s plovil po radiu in faksu, ki vsebujejo podatke o sledenju in preverjanju takšnih tunov;
    - (e) preverjanje in sledenje takšnih tunov z obale med ribolovom, pretovarjanjem in konzerviranjem s pomočjo poročil o ribolovnih potovanjih iz opazovalnega programa na krovu;
    - (f) uporaba rednih nadzorov in preverjanj na mestu samem ujetih, iztovorjenih in predelanih proizvodov iz tune; in
    - (g) zagotavljanje pravočasnega dostopa do zadevnih podatkov.
  2. Vsaka pogodbenica izvaja ta program na svojem zadevnem ozemlju, na plovilih pod njeno jurisdikcijo in na morskih območjih, nad katerimi ima suverenost ali suverene pravice in jurisdikcijo.
-

PRILOGA X

SMERNICE IN MERILA ZA SODELOVANJE OPAZOVALCEV NA ZASEDANJU POGODBENIC

1. Direktor povabi na zasedanje pogodbenic, sklicano v skladu s členom VIII, medvladne organizacije, katerih delovanje je pomembno za izvajanje tega sporazuma, kakor tudi nepogodbenice, katerih sodelovanje lahko pospeši izvajanje tega sporazuma.
  2. Nevladne organizacije s priznanimi izkušnjami v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na ta sporazum, imajo pravico sodelovati kot opazovalke na vseh zasedanjih pogodbenic, sklicanih v skladu s členom VIII, razen na zasedanjih, ki potekajo v obliki zaprtih sej, ali na zasedanjih vodij delegacij.
  3. Vsaka nevladna organizacija, ki želi sodelovati kot opazovalka na zasedanju pogodbenic, o tej svoji želji obvesti direktorja vsaj 50 dni pred zasedanjem. Direktor pogodbenicam sporoči imena takšnih nevladnih organizacij vsaj 45 dni pred začetkom zasedanja.
  4. Če je bilo zasedanje napovedano manj kot 50 dni prej, ima direktor bolj proste roke glede določitve datuma za razpošiljanje vabil.
  5. Nevladna organizacija, ki želi sodelovati kot opazovalka, to lahko stori, razen če večina pogodbenic temu pisno nasprotuje vsaj 30 dni pred začetkom zadevnega zasedanja.
  6. Vsaka sodelujoča opazovalka se lahko:
    - (a) udeleži zasedanja na podlagi odstavka 2 te priloge, vendar ne sme glasovati;
    - (b) na povabilo predsednika da ustne izjave;
    - (c) z dovoljenjem predsednika na zasedanju razdeli dokumente; in
    - (d) sodeluje pri drugih dejavnostih, kot je ustrezno in kot to odobri predsednik.
  7. Direktor lahko od nevladnih organizacij opazovalk zahteva plačilo zmerne pristojbine in pokritje stroškov, povezanih z njihovo udeležbo (npr. stroškov kopiranja).
  8. Vsem opazovalkam, sprejetim na zasedanje pogodbenic, se pošljejo ali drugače dostavijo enaki dokumenti, ki so na splošno na voljo pogodbenicam, razen dokumentacije, ki vsebuje zaupne poslovne podatke.
  9. Vse opazovalke, sprejete na zasedanje pogodbenic, upoštevajo vsa pravila in postopke, ki veljajo za druge udeležence zasedanja.
-